Łódź, 3 |XII 1920 r. Cena pojedyńczego numeru 3 mk.

№. 322

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 180.
Miesięcznie „ 60.
za roznoszenie
10 mk. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 210.
Miesięcznie „ 70.
Poza Łodzią egz. 300
W Ameryce ½ dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK
Piątek, Franciszka Ks.
Sobota Barbary P.
Niedziela Sabby Op.

BUDUJMY OJCZYZNĘ zgodą i pracą!

REDAKCJA
w ŁODZI
Al. Kościuszki № 41
TELEFON 28.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 3 grudnia 1920 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska" Jasna 10.

Za terminowe wychodzenie ogłoszń ie ofiar administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem i w tekście mk. 12, zwyczajne 5 mk. nekrologi mk. 7.50 za wiersz nonparel. Drobne ogłoszenia 60 fen. za wyraz: Dla poszukujących pracy 50 f. Komunikaty mk. 12. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 200 pr. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia nekrologi tylko na 1 2. , 3 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój" w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk W Pabjanicach, u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.

KINO CORSO Zielona 2 Dziś PREMJERA Ostatnia serja CZERWONY AS 3814

O nasze koleje.

W środowym n-rze „Rozwoju" podaliśmy dwa projekty, dotyczące przyszłych losów kolei w Polsce.

Z jednej strony wśród posłów naszych rozeszła się poufna pogłoska, że rząd nasz (czy też jeden z członków jego) zastanawia się nad sprawą wydzierżawienia kolei państwowych w ręce kapitalistów amerykańskich; mają oni doprowadzić koleje do normalnego stanu, wystarczającego dla przewozu wewnętrznego i eksportu produktów przyrodzonych i wytwórczości naszej.

Niewiadomo, ile w tej pogłosce prawdy. Niewiadomo, czy naprawdę prze prowadzone już nie obowiązującą korespondencję informacyjną z kapitalistami amerykańskimi. W każdym razie zgóry pogłoski jako takiej sceptycznie traktować nie można; z rozważań rady ministrów i działalności poszczególnych ministerjów niejedno zaiewne staje się publiczną tajemnicą, przynajmniej w kołach, będących w bliskim kontakcie z rządem.

Powodem tego projektu ma być chęć uratowania naszej waluty od ciągłej depresji i podniesienia jej wartości oraz wzgląd na krytyczny stan finansowy państwa.

Rząd nasz czy też jeden z członków jego wychodzi z słusznej zupełnie zasady, że przysłowiowa amerykańska przedsiębiorczość i ruchliwość zdołałyby nietylko wznieść z dzisiejszego upadku koleje i mnóstwo nowych linji pobudować na terytorium Polski, gdzie tyle do zrobienia, a taki brak kapitałów, ale także przyczyniłby się taki amerykański trust pośrednio przez dobrze zorganizowaną, rozgałęzioną, ulepszoną komunikację do podniesienia wytwórczości w kraju samym i dania mu solidnych podstaw ekonomiczno-gospodarczych.

Tylko że przy tym szczęśliwym pomyśle jest haczyk czy też hak prawdziwy. Na jakich warunkach zgodziliby się kapitaliści amerykańscy do wzięcia naszych kolei państwowych w dzierżawę — oto pytanie. Wiadomo przecież, że Amerykanie biorą rekord pod względem sprytu kupieckiego, energji w działaniu i trzymania silnie w garści tego, co się już raz posiadło. Wprawdzie nominalnie byłaby to tylko dzierżawa, ale jest wielce prawdopodobnem, że podczas takowej usiłowaliby kapitaliści amerykańscy jako businessmeni par excellance wykorzystać sytuację, t. j. każdą nadarzającą się okazję, trwalić swe czasowe posiadanie.

Na warunki, któreby w ostatecznej konsekwencji zapewniły korzyść Polsce, nie im, zgodziliby się może przedsiębiorcy amerykańscy, ale w tym zamiarze, że w międzyczasie postarają się zmodyfikować i ostatecznie odpowiednio do swych celów zmienić pierwotne warunki przejęcia kolei w dzierżawę.

To jeden projekt, który z wielkiem trzebaby przyjąć zastrzeżeniem.

Istnieje jeszcze drugi projekt, o wiele fatalniejszy, mimo bardzo różowych prospektów na najbliższą przyszłość. Powstał on wśród posłów krakowskich do sejmu i zmierza — ni mniej ni więcej! — jak do sprzedaży kolei polskich za sumę 500 miljonów dolarów.

Rekapituluje na tem miejscu raz jeszcze pobudki, jakiemi twórcy tego drugiego projektu się powodowali.

Otóż wskazują oni na to, że sprzedanie kolei umożliwiłoby spłacenie wszystkich długów państwowych za jednym zamachem, podniesienie się waluty polskiej, rozwój kolejnictwa i co za tem idzie, miljonowe dochody z podatku kolejowego, rozwój handlowy i przemysłowy wskutek ułatwienia komunikacji osobowej i towarowej, potanienie żywności i węgla, wstrzymanie emigracji dzięki zatrudnieniu przy budowie nowych linji kolejowych sił technicznych i licznych rzesz bezrobotnych.

Prawda to wszystko, ale taką samą zdaje nam się prawdą, że większość z wymienionych właśnie powodów dałaby się zrealizować przez samo puszczenie kolei w dzierżawę przedsiębiorstwom amerykańskim, o czem już poprzednio była mowa.

Wprawdzie w tym znów przypadku nie zostałyby spłacone wszystkie długi państwowe za jednym zamachem, ale należy zważyć, że obok wpłynięcia znacznych sum w amerykańskiej walucie za dzierżawę, obok podniesienia intensywności gospodarczej w kraju przez wzmożony i dobrze zorganizowany eksport, pozostałaby możność czy też pewność ujęcia w lepszych już warunkach kolejnictwa znowu w swe ręce i wykorzystania zysków, stąd płynących, w swoim wyłącznie interesie.

Najgorsze dla nas niebezpieczeństwo poza utratą wolności polityczne, to niewola ekonomiczna. Podcina ona prawdziwy rozwój, uwarunkowany przez samodzielny w całem tego słowa znaczeniu byt.

Niebezpieczna akcja, i to nietylko w myśl projektu posłów krakowskich, ale nawet według wersji jakie krążą co do zamierzeń rządu polskiego czy też jednego z ministerjum, — taka akcja wymaga najdalej posuniętej ostrożności, dalekich obliczeń wobec partnerów, jakimi są amerykańscy businessmeni.

Beta.

LOSY
LOTERJI PAŃSTWOWEJ
do kl. II-ej
Zamieniać można w administracji „Rozwoju" do dn. 9 b. m. 3747-3

W sprawie karnej № 287, rozpatrywanej w Sądzie Okręgowym, w Łodzi 26 listopada 1920 r., nastąpiło pogodzenie, wskutek czego uznaję, iż artykułem, pomieszczonym w Nr. 2 „Wolnej Myśli" z 9 X 1919 r. p. t. „Paskarz w cudzych piórkach" niesłusznie zniesławiłem p. Jana Placka, uznaję treść tego artykułu za p o t w a r z, w całości odwołuję i przepraszam p. Placka, za wyrządzoną mu krzywdę moralną i materjalną, z tego tytułu złożyłem mk. 1000 na żołnierza polskiego.
Edm. KOKORZYCKI Red. „Wolnej Myśli"
3807

Rozbrajanie oddziałów g. Bałachowicza.

Dn. 20 listopada po północy do wsi Olszany na polskiej granicy podeszły cofające się z Turowa oddziały 2 i 3 dyw. armji gen. Bałachowicza, tabory, transporty z rannymi, a także sztab armji. Bolszewicy cofających się nie ścigali. Polski posterunek pograniczny w Olszanach natychmiast dał znać o tem do Dawidgródka, do sztabu 49 p. p., skąd o zbliżeniu się części armji gen. Bałachowicza zakomunikowano telefonicznie do Łuninca, do sztabu 18 dyw. O 8 zrana dowódca dywizji, gen. — por. Krajewski wyjechał samochodem z dwoma angielskimi oficerami do Dawidgródka i tu osobiście poczynił wszystkie zarządzenia co do rozbrajania przechodzących granice polską oddziałów Bałachowicza. W południe rozpoczęło się przejście granicy. Oficerowie i żołnierze oddawali polskim władzom wojskowym broń, poczem przechodzili przez most na rz. Stwidze na terytorium polskie. Tabory z amunicją, ekwipunkiem i prowiantami były też oddane naszym władzom. O godz. 5 wieczorem przejście przez granicę zostało ukończone. Rozbrojone oddziały w asystencji nielicznej polskiej eskorty zostały skierowane do kolejowej stacji Żachwa.

(„Rzeczposp.")

SPRAWY POLSKIE.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA 2.12 Komisja rolna przyjęła dzisiaj w trzeciem czytaniu ustawę państwowego banku rolnego.

ODWOŁANIE.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA 2.12 Dziś w Kuluarach sejmowych rozeszła się pogłoska powtarzająca się kilkakrotnie, że poseł przy Watykanie Kowalski został odwołany. Równocześnie mówiono też o odwołaniu p. Ładosia z poselstwa w Stanach Ziednoczonych pan minister rezygnacji p. Dabskiego nie uwzględnił ipro sił, go aby nadal na swem stanowisku pozostał. W ten sposób stosunki nadal ułożyły się dobrze i sprawa traktatu pokojowego posuwa się w szybkiem tepie.

Aresztowanie Dąbala.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA 2—12 Za zgodą Sejmu władze aresztowały posła polskiego Stronnictwa Ludowego (Stapińczyka) Tomasza Dąbala pod zarzutem malwersacji rekwizycyjnych; posła osadzono w więzieniu w Tarnobrzegu. Piastował on w klubie swojem godność zastępcy przewodniczącego Stapińskiego.

Dziękujemy za taką pomoc.

GENEWA 1—12 (PAT) W interwiewie udzielonym jednemu z dziennikarzy szwedzkich oświadczył delegat angielski Fiszer, że nic nie obowiązuje Ligi narodów do obrony wschodnich granic Polski dotychczas jeszcze nie ustalonych. Jednakże w razie nowej inwazji bolszewickiej Liga narodów miałaby obowiązek udzielić Polsce pośobnych środków pomocy jakie ją już raz ocaliły.

A więc czyim?

Prezydjum Rady ministrów komunikuje: Wobec obiegających pogłosek Prezydjum stwierdza, na podstawie zaczerpniętych informacji, że dziennik „Naród" nie jest organem Naczelnika państwa.

Wracają Polacy.

Warszawa, 2 12. (PAT). Na posiedzeniu komisji międzyministerjalnej uchwalono definitywnie, że transportowanie pociągów z jeńcami może odbywać się za pomą 2 magistralji kolejowych 1) Mińsk—Baranowicze 2) Berdyczów Szepietówka, Równe, Kowel i Mińsk Nieświerz, Baranowicze. Z meldunków posterunków żandarmerji widać że około 300 do 400 osób dziennie przechodzi już granicę polsko rosyjską dążąc do Polski.

KOMISJI PRZEMYSŁOWO — HANDLOWEJ.

Komisja przemysłowo—handlowa pod przewodnictwem p. Bruna w obecności delegatów min. przemysłu i handlu uchwaliła wniosek, wzywający rząd do udzielenia pożyczek ulgowych drobnym przemysłowcom i rzemieślnikom w ogólnej sumie 200 miljonów marek na 6 proc. Pożyczka spłacona ma być w ratach w ciągu lat 10. Pożyczki mają wynosić od 25 do 50 i od 50 do 100.000 marek.

CUKIER DLA MIAST.

Komisja aprowizacyjna pod przewodnictwem p. Gdyka w obecności wiceministra Zaborowskiego uchwaliła na wniosek p. Ostachowskiego, aby wsie i miasteczka otrzymywały przydział cukru po 100 gramów miesięcznie na osobę. (Wieś ma mleko, a miasto nie ma go w odpowiednich ilościach: powinno dostawać cukier. P. Red.)

LOS ROZBROJONYCH ODDZIAŁÓW

Przybyły do Łunińca oddziały i tyłowe instytucje armji gen. Bałachowicza. Wszyscy bałachowcy zostaną internowani w jednym z koncentracyjnych obozów w zachodniej Polsce.

POSEŁ CZECHO-SŁOWACKI W WARSZAWIE.

Czeskie biuro prasowe donosi, że dotychczasowy pełnomocnik rządu czeskiego we Władywostoku dr Wacław Ciersa mianowany został pełnomocnym ministrem i przedstawicielem czesko—słowackiej republiki w Warszawie.

ARESZTOWANIE KOMUNISTÓW.

Dzienniki krakowskie donoszą, że podczas wiecu, zwołanego w niedzielę przez posła ks. Lutosławskiego na sali Sokoła, aresztowano nauczycielkę prywatną, Eugenję Rydlówne która w czasie chwilowego niepokoju na sali wołała: „Niech żyje Trocki!"

OŚWIADCZENIE WITOSA.

Cała czeska i niemiecka prasa omawia szczegółowo telegram prezydenta Witosa wysłany na zjazd Ludowców w Cieszynie i przypisuje mu wielkie znaczenie. W telegramie tym prezydent Witos zaznaczył, iż naród polski nie wyrzecze się nigdy Śląska Cieszyńskiego.

UNIWERSYTET UKRAIŃSKI.

WARSZAWA. 2.12 Dziś na posiedzeniu Komisji Konstytucyjnej, w nieobecności premiera Witosa, przewodniczył poseł Rataj. Weszła pod obrady kwestja uniwersytetu ukraińskiego, który, z powodu braku Witosa, odłożona. Witos ma powrócić jutro do Warszawy.

związku kroackiego z 2 partji wolno kroackiej liberał serbski i republikanin.

RZĄD SOBIE D'ANUNZIO SOBIE.

Rzym 2.12. D' Anunzio zmobilizował Riekę i okolice, ogłaszając tam stan wojenny protestując przeciwko pokojowi w Rapallo.

Włosi zarządzili ścisłą blokadę Rieki. Oceniają siły D' Anunzia na 5,000 żołnierzy.

Jenerał włoski Paraligio otrzymał polecenie nierobienia użytku z broni do ostatecznej a jedynie rozbrojenia opornych wojsk D' Anunzia.

ZAJĘCIE NOWEGO KARSU.

LONDYN. 2.12 (PAT) W.B.K. Z Konstantynopola donoszą, że armeńczykom udało się po zaciętych walkach zdobyć Nowy K[arss].

Z sejmu.

WARSZAWA. 2.12 (PAT) Posiedzenie 192.

Przed porządkiem dziennym zabrał głos p. Barlicki PPS. W sprawie aresztowanego Dąbala. Marszałek odpowiada, że czeka na opinję komisji prawniczej.

p. Liberman wyjaśnia, że nasza ustawa pozwala tylko na ściganie ale nie na aresztowanie posła.

Przystąpiono do dalszej rozprawy nad konstytucją poczawszy od art. 122.

ks. Makowski (ZLN) dowodzi, że u[nas] w Polsce niema szkół opanowanych przez duchowieństwo i niema powodu klerykalizacji.

ks. Kotula proponuje, żeby w art. [...] który powiada, że nauka początkowa jest powszechna i obowiązkowa dodać słowa „dla dzieci i dla dorosłych".

p. ks. Kotula złożył na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu wniosek nagły w sprawie gwarantowania przez rząd polski renty ubezpieczeniowych dla wszelkiego rodzaju pracowników na Śląsku Górnym na wypadek przyłączenia go do Polski i ewentualnego podwyższenia ich o wysokości 25 proc. z patentem.

Pod względem formalnym prosimy o odesłanie tego wniosku do komisji ochrony pracy.

p. Tohn polemizuje z wywodami Lutosławskiego opartemi na danych statystycznych, a mającymi dowodzić większej przestępności wśród żydów. Jeżeli kończy mówca, będziemy produkowali na eksport tylko antysemityzm to nie poprawi naszej waluty choćby dlatego, że spotkamy się z taką konkurencją jak Węgry.

p. Purzak w imieniu PPS. zgłasza poprawkę aby stan wyjątkowy mógł być wprowadzany przez rząd tylko za zezwoleniem Sejmu.

p. Weinziher uważa iż cały artykuł jest bardzo niebezpieczny daje bowiem szerokie pole organom administracyjnym do [...] skrawych nadużyć.

p. Głąbiński dowodzi, że postanowienia art. 130 są jak najbardziej liberalne i demokratyczne.

p. Dubanowicz referent komisji konstytucyjnej wyjaśnia, iż do art. 35 komisja [nie] proponuje żadnych zmian.

Co do art. 36 wprowadzono zmiany [...] rytoryczne. Według nowej propozycji senat ma się składać z 2 grup nierównych 4/5 senatu mają być oparte na powszechnych tajnych równym stosunkowych wyborach, cyfra członków senatu w ten sposób uzyskana ma się [...] około 100.

Na tem odroczono dalszą rozprawę. Następne posiedzenie jutro o g. 3.[...]

Ustawa mieszkaniowa.

Komisja prawnicza przyjęła zasady projektu nowej ustawy o ochronie lokatorów w szczególności co do spornej kwestji sklepów i lokali handlowych oświadczono się zatem aby lokale handlowe i przemysłowe pozostawić umowie swobodnym co do wysokości czynszu. W razie żądania nadmiernego czynszu właściciel przedsiębiorstw handlowych ma prawo odwołać się o ustalenie wysokości do urzędu rozjemczego dla spraw najmu lub do sądu Art. 10 projektu ustawy omawiającej przyczyny wypowiedzenia przyjęto w nowej redakcji, przy uwzględnieniu opinji członków sejmu ze wszystkich 3 za[...] o stanie odnośnego ustawodawstwa i orzecznictwa.

Rzekomy napad na p. Korfantego.

BYTOM. 2.12 (PAT) Wszelkie wiadomości o zamordowaniu posła Korfantego są zupełnie bezpodstawne. Wiadomości te rozsiewają Niemcy niewiadomo z jakiej strony. Plotka puszczona została we wtorek po południu około godziny 4-ej. p. Korfanty został wezwany w tym dniu przez międzysojusznicza komisję w Opolu na konferencję. Konferencja ta odbyła się po południu o g. 4-ej. Niemcy którzy śledzą pilnie każdy krok Korfantego widocznie mieli ten zamach na celu. Pierwsza pogłoska o zamordowaniu p. Korfantego puszczona została w Gliwicach. Podali ją niemieccy kolejarze do redakcji dziennika Oberschlesische Wanderer" mianowicie oświadczyli oni, że p. Korfanty zamordowany został na drodze pod Opolem. Tymczasem p. Korfanty o g. 7 wieczorem tegoż dnia wrócił zupełnie zdrów do Bytomia i nadal cieszy się jak najlepszym zdrowiem.

Do rozszerzenia tej plotki przyczyniły się urzędy telegraficzne niemieckie na Górnym Śląsku zwłaszcza telefonistki które bardzo pilnie podsłuchują wszelkie wiadomości dotyczące polskiej akcji plebiscytowej.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

— (kt) W środę wieczorem o godz. 11 wyjechał z Paryża prezydent ministrów Leygues do Londynu, gdzie ma konferować w dalszym ciągu z Lloyde Georgem i hr. Sforzą.

(kt.) Niemcy witają z zadowoleniem zamianowanie arc. Sewilskiego Henryka Almarazy Santos, na nowego prymasa Hiszpanji. Były arcybiskup dawał wielkie dowody przychylności dla Niemiec.

(kt) Izba deputowanych wypowiedziała się wznowieniem stosunków z Watykanem. Odrzuciła ona poprawkę zmierzającą do przeszkodzenia wysłaniu nuncjusza do Paryża.

(kt) Prasa francuska donosi, że rezultaty wyborów do konstytunty Jugosławji są następujące: 110 radykałów, 36 demokratów 33 z partji ludowo serbskiej 37 komunistów, 25 partji słowiańskiej Koroszeta 25 muzułmanów, 20 z partji socjaldemokratycznej 40 z partji kroackiej, 3

Walka o Górny Śląsk.

JEDNO W KÓŁKO.

ŁONDYN. 2 12 (PAT) Lloyd George wysłał do Polski nową notę sprzymierzonych w której proponuje głosowanie wyborów urodzonych na Górnym Śląsku, lecz już nie zamieszkałych. W Kolonji lub innych miastach sfery okupacyjnej.

GRANICA GÓRNOŚLĄSKO — POLSKA.

„Daily Telegraph", omawiając sprawę plebiscytu na Górnym Śląsku, że mocarstwa sprzymierzone muszą zachować sobie pewną swobodę w sprawie ostatecznego wyznaczenia granicy polsko—niemieckiej na Górnym Śląsku.

SPRAWA GÓRNEGO ŚLĄSKA W LONDYNIE.

Do Londynu przybył delegat polski do spraw Górnego Śląska, Rakowski. Celem jego przybycia jest interwencja w sprawie ostatnich uchwał państw sprzymierzonych co do plebiscytu.

STRAJK NA ŚLĄSKU SŁABNIE.

BYTOM. 2 12 (EE) Robotnicy podjeli pra..e w Raciborzu. Ogólna tendencja do strajku w powiecie osłabła. Zakończenie strajku oczekiwane dzisiaj.

PARYŻ 2 12 (EE) Projekt, aby niemcy urodzeni na Śląsku głosowali w Kolonji, lub innym mieście okupacji francuskiej nie ma tu najmniejszego uznania.

Do dziś dnia rząd polski nie nadesłał żadnej odpowiedzi na propozycje konferencji ambasadorów w Londynie.

Ogólne jest mniemanie, że na propozycje angielskie nie zgodzą się ani Polska, ani Niemcy.

LONDYN 2 12 (EE) „Dale Telegraphe" w artykule wstępnym omawia sprawę Śląska, twierdząc, iż bez poprzedniego wielokrotnego w cmocnieniu wojska gen. Le Ronde prawidłowe przeprowadzenie plebiscytu jest nie możliwe, gdyż nic nie jest wstanie przeszkodzić wtargnięciu zbrojnych band niemieckich na terytorjum plebiscytowe, które rezultat plebiscytu uczynią wątpliwym.

CHIŃCZYCY OSTOJĄ BOLSZEWIZMU.

Z Moskwy donoszą iskrowo, że przetransportowano tam 4.000 żołnierzy chińskich dla obrony Kremla. Rząd bolszewicki [illegible] Chińczyków za najpewniejszą ostoję bolszewizmu.

Czem będą handlowali

MOSKWA 2—12 (PAT) Prasa amerykańska zajmuje się bardzo żywo kwestją stosunków handlowych z Rosją i wyraża zdanie, że podjęcie tych stosunków nastąpić musi w najbliższej przyszłości.

ARMJA DO WYNAJĘCIA.

Gen. Wrangel zawiadomił rząd francuski, iż gotów jest przyjechać do Paryża, aby omówić z przedstawicielami mocarstw sprzymierzonych warunki, na których może być użyta jego armia licząca 70 tys. szeregowców.

Genewa, 2 | 12 (EE). Rada Ligi Narodów odrzuciła jednogłośnie prośbę Ukrainy o dopuszczenie do Ligi Narodów nieuznając ją za państwo.

Scena w izbie gmin.

Gazety angielskie opisują scenę jakiej teatrem była izba Gmin z powodu morderstw w Irlandji. Minister dla Irlandji Hamer Greenwood dał izbie barwny i szczegółowy opis śmierci 14-tu oficerów angielskich, którzy padli ofiarą, jak mówił, „zorganizowanej bandy płatnych zbójców". Pod wrażeniem tego podniósł się poseł Devlin, by zabrać głos w tej sprawie, lecz powstał hałas i inny poseł przerwał mu zdanie, poczem Lloyd George oświadczył, że rząd zarząda upoważnienia do podjęcia dalszych środków w celu stłumienia rewolucji, o ile doświadczenie okaże, iż dotychczasowe środki są niewystarczające. Gdy następnie poseł Devlin zainterpelował rząd z powodu zamordowania 10-ciu ludzi na irlandzkiem terytorjum i minister zabrał głos, powstało takie zamieszanie, że przyszło do bójki między tym irlandzkim posłem nacjonalistycznym a majorem Molsonem, przyczem wołano: Zabij go! Na pomoc zapaśnikow rzucili się ich polityczni przyjaciele i bójka byłaby przybrała rozmiary potyczki, gdyby marszałek nie był zawiesił posiedzenia. Gdy zwołano posłów do izby, major Molson uniewinniał się i zażegnał sprawę, w analach izby gmin rzadką.

SPRAWA LITWY.

Wstrzymanie wojny z Litwą.

WILNO. 2 12 Dnia 29 listopada o północy podpisano umowę między Litwą kowieńską, a Żeligowskim o wstrzymaniu działań wojennych aż do zawarcia rozejmu.

W SPRAWIE OŚWIADCZEŃ ASKENAZEGO.

Od własnego koresp.)

Donieśliśmy już z Warszawy, że na interpelację pracy podczas konferencji u ministra Sapiehy o wystąpieniach Askenazego w Lidze narodów w sprawie Wileńszczyzny — która miała drogę plebiscytu orzecz o swojej przynależności do Polski lub Litwy, ks. Sapieha nie dał konkretnych wyjaśnień, w tej kwestji prywatnej dziś otrzymujemy depeszę następującej treści

PARYŻ 2 12 W sprawie procedury głosowania nad przynależnością Wileńszczyzny, rząd polski w oświadczeniu z dnia 7 listopada przedstawił Lidze narodów projekt, aby głosowanie odbyło się strefami z zachodu na wschód za pomocą zgromadzeń ludowych, które wypowiedziałyby swoje zadanie i wynurzyli wolę nieprzymuszaną.

Nie wykluczony jednakże byłby i inny sposób wypowiedzenia się ludności, drogą wyboru posłów, którzyby na tajnem głosowaniu orzekli dokładnie do kogo chcą należeć, do Polski lub Litwy Kowieńskiej.

Askenazy innych projektów miał nie przedstawić.

Zawiadomienie Ligi.

GENEWA 1—12 (PAT) W Radzie Ligi narodów odczytana została depesza płk. Charvigny zawiadamiającą o podpisaniu umowy w sprawie zawieszenia działań wojennych w okręgu Wilna. Rada Ligi badała następnie sprawę mianowania komisarzy cywilnych dla przeprowadzenia plebiscytu na terytorjum spornem pomiędzy Polską a Litwą.

Lingby, 2 | 12 (PAT). Na wysłanie duńskich wojsk ochotniczych do Wilna w myśl propozycji Ligi Narodów zgodziły się wszystkie partje polityczne.

KRONIKA

— ZATRZYMANIE DEMOBILIZANTÓW.

D. O. Gen. komunikuje, że na zasadzie przepisów demobilizacyjnych — zatrzymanie demobilizantów w szeregach nastąpić może w następujących wypadkach: 1) choroby 2) pretensji o zaopatrzenie; 3) odbycia kary; 4) braku posady lub pracy (do trzech miesięcy) przy ew. czasowem urlopowaniu; 5) o ile demobilizant jest niezbędnym specjalista; 6) o ile demobilizant zgłosił się jako ochotnik celem ukończenia rozpoczętej służby czynnej, albo też jako zawodowy.

— Jurysdykcja kanoniczna.

a) Departament administracyjny województwa łódzkiego zawiadomił starostów oraz komisarza rządu w Łodzi, że ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego zezwoliło biskupowi prawosławnemu Włodzimierzowi w Grodnie na wykonywanie jurysdykcji kanonicznej w granicach byłej diecezji prawosławnej warszawskiej i byłej diecezji prawosł. chełmskiej, oraz powiatu białostockiego, bielskiego i sokolskiego, a to na czas przejściowy aż do chwili ostatecznego uregulowania stosunków wewnętrznych cerkwi prawosławnej w Polsce w drodze ustawodawczej. Województwo poleciło nie stawiać przeszkód biskupowi Włodzimierzowi w swobodnym wykonywaniu przyznanego mu prawa wizytacji parafji prawosławnych, przestrzegając jednak, by działalność biskupa Włodzimierza ograniczała się wyłącznie do działalności wyznaniowej w powyżej określonych granicach

— Nadzór nad transportami zwierzęcymi.

a) Na skutek rozporządzenia ministerjum, województwo łódzkie poleciło staroście w Łodzi, ażeby interwenjujący przy załadowaniu transportów zwierzęcych na stacjach kolejowych lekarz weterynaryjny, przekonywał się zawsze pod osobistą odpowiedzialnością, czy dostarczony wagon jest należycie oczyszczony i zdezynfekowany. W przeciwnym razie należy zabronić ładowania.

Rokowania p. w Rydze.

Pokój za dwa miesiące.

RYGA 2 12 (EE) P. Dąbski w wywiadzie z przedstawicielami prasy łotewskiej oświadczył, iż wszystkie punkty pokoju z bolszewią zostały definitywnie załatwione. Obecnie toczą się jedynie rokowania o kwestje formalne, rozrachunkowe i t.p. które będą skończone najdalej w ciągu dwóch miesięcy, poczem nastąpi podpisanie trwałego pokoju.

WYMIANA JEŃCÓW.

(Od własnego koresp.)

RYGA. 2 12 Podkomisja do spraw jeńców pracuje usilnie nad doprowadzeniem do skutku, uwolnienia wszystkich jeńców. Początkowo bolszewicy zgodzili się tylko na uwolnienie obywateli polskich z wykluczeniem jeńców.

Podkomisja proponuje oddzielny układ prowizoryczny, dotyczący jeńców. Pertraktacje prowadzą się rzeczowo i prawdopodobnie dotrą do pożądanego rezultatu.

WYJAZD EKSPERTÓW DO RYGI.

Do Rygi w charakterze ekspertów wyjechali ks. biskup Szelążek imieniem min. wyznań i oświaty, p. Łukasiewicz z min. spraw zagranicznych, i p. Królikowski w charakterze eksperta rolnego.

Ryga, 2 | 12 (EE.) Łotwa w myśl traktatu BolszewickoŁotewskiego miała otrzymać pewną ilość okrętów rosyjskich. Poseł bolszewicki Fürstenberg — przeciąga w nieskończoność układy o te okręty, pragnie on doczekać zamarznięcia zatoki Fińskiej, aby okrętów nie dostawić.

Wskutek tych powikłań naprężenie między Łotwą a Rosją wzmaga się.

Z PERTRAKTACJI POKOJOWYCH.

RYGA. 2 12 Z powodu nieporozumień, które zaszły między ministrem spraw zagranicznych a prezesem delegacji p. Dąbskim ten ostatni miał ustąpić Według ostatnih wiadom. nieporozumienia to usunięto i p. D. pozostaje.

SPRAWY ROSYJSKIE.

ANGLJA A SOWDEPJA.

CHORSEA. 29 11. (PAT) Na zapytanie w sprawach ogólnej konferencji pokojowej z sowieckim rządem rosyjskim odpowiedział Lloyd George w izbie gmin, że rząd sowiecki został w lipcu b. r. zaproszony na taką konferencję generalną do Londynu, jednakże zaproszenia nie przyjął. W obecnej chwili trudności zaangażowania na taką konferencję są znacznie większe niż były wówczas.

Po długich cierpieniach zmarł dn. 26 listopada, wskutek ran, w szpitalu wojskowym w Sremie (Poznańskie) ukochany nasz syn i brat

ś. † p.

Henryk Różycki

Złożył swe młode życie na ołtarzu Ojczyzny, przeżywszy lat 24.

Przeprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dn. 3 grudnia o godz. 5½ pp. z dworca Łódź Kalisz do kaplicy kat. w Zarzewie.

Oczem zawiadamia

3815-1 Stroskana Rodzina

— Z rady szkolnej okręgowej.

a) Na ostatniem posiedzeniu Rady szkolnej okręgowej obradowano nad projektem nowych prac rady, które referował ks. kanonik Sienicki. W szczególności nowością w działaniu rady będzie jej opieka nad młodzieżą w wychowaniu przedszkolnem i pozaszkolnem, oraz postanowienie wizytowania przez członków rady szkół powszechnych, oczywiście bez prawa egzaminowania uczniów.

— Z pobytu naczelnego prezesa Związków nauczycielskich.

a) Bawił tutaj naczelny prezes Związków nauczycielskich całej Rzeczypospolitej Polskiej, p. Jan Nowak, sędziwy nauczyciel ludowy z Krakowa. Na powitanie sędziwego prezesa zebrało się b. licznie nauczycielstwo naszego miasta i okolicznych powiatów w sali rady miejskiej. Po powitaniu przystąpiono do obrad nad sprawami z dziedziny stosunków szkolnictwa i organizacji zawodowych nauczycielskich. Nauczycielstwo na propozycję p. Nowaka postanowiło podjąć wytężoną pracę w dziedzinie życia obywatelskiego.

— Częściowy strajk w bankach łódzkich.

a) W ubiegłym miesiącu pracownicy wielu banków łódzkich wystąpili z żądaniem podwyższenia im pensji o 150% od płac opracowanych przez Komisję Główną Zrzeszeń pracowniczych, w początkach lipca r. b. Według tych żądań pensja pracowników bankowych wynosić ma od 4000 mk. do 25000 marek miesięcznie, stosownie do wykonywanych czynności. Ponieważ zarządy Banku handlowego w Łodzi, Banku ryskiego i Banku kupieckiego nie przychyliły się do powyższych żądań pracownicy tych trzech banków wczoraj zastrajkowali. Pracownicy banków, dotychczas czynnych, oświadczyli, że komisja strajkowa organizacyjna popełniła pewne niedokładności, wskutek których nie doszło do skoordynowanego wystąpienia pracowników ze wszystkich banków.

— OCHRANIAĆ LASY.

Zbliża się gwiazdka i tem samem „sezon" na choinki. Obawiać sie należy, aby nasze lasy i tak już ogromnie wyniszczone podczas okupacji niemieckiej, nie ucierpiały teraz znacznie przez wandalski wyrąb choinek. Z bezwzględną surowością winni być karani ci, co burzą resztki naszych tak pięknych kiedyś lasów, aby napchać sobie kieszenie za sprzedaż choinek. W dzisiejszych trudnych warunkach życia nie są choinki niezbędnemi akcesorjami świąt Bożego Narodzenia. Zwyczaj ten nie jest zresztą polskim czy też słowiańskim, ale przyszedł do nas z innych krajów, z Skandynawii, która, jak wiadomo, obfituje w ogromne lasy świerkowe. Ochraniajmy lasy nasze i nie pozwólmy niszczyć je zupełnie!

— Przywrócenie postojów dorożkarskich.

a) Wobec tego, że związek dorożkarzy zobowiązał przyczynić się do usuwania nieczystości i śmieci z postojów dla dorożek i pojazdów, Komenda policji państwowej przywróciła z dniem wczorajszym wyznaczone miejsca postoju.

— Gminy względem swych urzędników.

a) Uznając, że wynagrodzenie urzędników państwowych jest niewystarczające na zaspokojenie potrzeb życia codziennego, Wydział powiatowy przyznał im 30% dodatku od płac. Gminy Czarnocin i Brużyca nie zależnie od powyższego przyznała wszystkim pisarzom po 1000 mk, miesięcznie dodatku drożyźnianego.

— Podwyższenie uzupełnienia djet.

a) Województwo łódzkie zawiadomiło wszystkich starostów i Komisarza rządu na m. Łódź, że na liczne zapytania do ministerstwa spraw wewnętrznych wyjaśnionem zostało, iż w związku z rozporządzeniem rady ministrów w sprawie podwyższenia mnożnika dla wymiaru dodatku drożyźnianego, uzupełnienie djet począwszy od 1 października rb. wynosi na ziemiach b. zaboru austryjackiego i rosyjskiego 200 proc., zaś na ziemiach b. zaboru pruskiego 160 proc. djet normalnych.

— Grunt na cele szkolne.

a) Ministerstwo rolnictwa i dóbr państwowych zawiadomiło łódzką inspekcję szkolną, że przy przeprowadzeniu obecnej reformy rolnej zamierza uwzględnić potrzeby szkolnictwa. Na ten cel przeznaczona zostaje ostatnia serja majątków państwowych. Obszary pożądanych dla szkół gruntów nie mogą być wygórowane, mianowicie dla szkół średnich od 2 i pół do 3 i pół morgów, dla szkół typu miejskiego 12 morgów, dla seminarjów 10—15 morgów; dla szkół rolniczych około 30 morgów.

— Żwrot kaucji małżeńskich.

Biuro prasowe Min. spraw wojskowych komunikuje: Byli oficerowie i urzędnicy wojskowi b. armji austrowęgierskiej, którzy nie otrzymali dotychczas zwrotu kaucji małżeńskich mają najpóźniej do dnia 1 stycznia 21 roku wnieść do sekcji wojennej likwidacyjnej departamentu 7 Min. spraw wojskowych podania w celu uzyskania zwolnień wspomnianych kaucji. Do podań mają być dołączone: 1) oświadczenie żony petenta i właściciela kaucji (może nim być żona oficera, względnie urzędnika wojskowego lub osoba trzecia) że zgadzają się na zwolnienie kaucji. 2) Podpis kwitu kaucyjnego jaki posiada oficer, dla którego kaucję złożono. Legalizacja podpisu na pierwszym dokumencie nie jest wymagana.

— „Oszczędność, zbytek i rozrzutność.

a) Pod tym tytułem inspektor szkoły F. Rąb wygłosił wczoraj ciekawy odczyt w sali Uniwersytetu Powszechnego, w obecności bardzo licznych słuchaczów. Prelegent bardzo trafnie uchwycił wiele momentów z życia społecznego i prywatnego, gospodarstwa i na podstawie ich wykazał braki w racjonalnem gospodarowaniu społecznem i prywatnem a w szczególności małą oszczędność dobra prywatnego, a tembardziej publicznego. Dzieje się to z tego powodu, że społeczeństwo nie zna umiejętności racjonalnego oszczędzania, które jest zupełnie odrębną dziedziną wiedzy i nauki. Sam jeden przykład panującej u nas powszechnie bezdusznej biurokracji, która żadnego dobra nie wytwarza, a pochłania bardzo wiele sił ludzkich i kapitału publicznego był dosadnym dowodem na wykazanie nierozumności postępowania w naszem gospodarstwie publicznem.

— Walka z księgosuszem.

a) Na skutek rozporządzenia ministerjum rolnictwa i dóbr państwowych województwo łódzkie poleciło starostom i komisarzowi rządu na m. Łódź wydać obwieszczenie, uświadamiające ogół, że przewóz bydła, owiec, kóz i produktów zwierzęcych z wyjątkiem paszy z terenów, leżących po lewej stronie Wisły i Sanu na wschód, może odbywać się li tylko ze specjalnemi pozwoleniami ministerstwa kolei i ministerstwa rolnictwa i dóbr państwowych lub naczelnego komisarza do walki z księgosuszem.

— Sekcja do walki z jaglicą.

a) Przy wydz. zdrow. publ. powstaje sekcja do walki z jaglicą.

— Nominacja.

a) Magistrat zatwierdził p. Juljusza Łopatke, jako członka delegacji wydz. zdrow. publ. na miejsce p. Birencwajga.

— Z wydziału zdrowotności.

a) Delegacja W. Z. P. dokooptowała p. rejentową p. Wandę Ładzinę jako członka komisji gospodarczej przy wydziale zdrow. publ.

— Na polepszenie wiktu szpitalnego.

a) Na wniosek W. Z. P. magistrat zatwierdził sumę mk. 36,000 na polepszenie wiktu podczas świąt Bożego Narodzenia dla chorych i personelu szpitali miejskich.

— Ambulatorjum dla chorych zewnętrznych.

a) W wykonaniu uchwały rady miejskiej z 12. 11. 19 r. wydz. zdrów. publ. otwiera w dniu 1-go lutego 1921 roku przy ul. Tramwajowej nr. 13 ambulatorjum dla chorych zewnętrznych.

— Likwidacja konfliktu.

a) Na wspólnem posiedzeniu zarządu związku pracowników szpitalnych i odkażaczy oraz zarządu szpitala małż. Poznańskich zlikwidowano drogą wzmajemnych ustępstw konflikt, w sprawie warunków płacy.

— Zderzenie z tramwajem.

W numerze wtorkowym opisany został fakt zderzenia samochodu z tramwajem według notatek policyjnych. P. Grohman, dyrektor straży ochotniczej, udzielił nam następujących w tej sprawie informacji: Tu przy krzyżowaniu się ulic Gdańskiej z ul. 1-go maja jest olbrzymi spadek. Tramwaje już niejednokrotnie w tem miejscu najeżdżały na samochody. I tym razem, chociaż niedaleko od przystanku, tramwaj z góry biegł w dobrym tempie i uderzył w tył samochodu ciężarowego. Gdyby uderzył w przednią jego część, szofer nie wyszedłby żywy. Zaleca się, w tym zwłaszcza miejscu, ostrożniejszą jazdę tramwajom.

— Kradzieże.

a) Z fabryki Laskowskiego, przy ul. Pomorskiej nr. 40 nieznani złoczyńcy skradli pasy transmisyjne wartości 120,000 mk. Z fabryki Zygmunta Jurakowskiego, przy ul. Pomorskiej 40, skradziono przędzy bawełnianej na sumę 100,000 mk.

Ze składu fabrycznego Jakóba Kochana, przy ul. Pańskiej nr. 23, za pomocą wyłamania muru, skradziono przędzy wartości 60,000 mk.

— Sprostowanie.

Do feljetonu „Z teatru" w ostatnim n-rze zakradł się błąd drukarski, który zniekształca sens zdania. W przedostatnim ustępie recenzji, gdzie mowa m. i. o starym wiarusie w „Warszawiance", ma być: „Nie był to już pół człowiek, pół upiór (zamiast: był upiór), ale mówiąc prosto z mostu, manekin teatralny".

Teatr i sztuka.

Dzisiaj przezabawny „Klaudjusz", jutro „Obchód listopadowy" (trzy fragmenty z „Nocy Listopadowej" i „Warszawianka" St. Wyspiańskiego) dany będzie dwukrotnie: o godz 4 po poł. dla młodzieży i o g. 8 wiecz. na widowisku ludowem, obydwa razy po cenach najniższych i obydwa razy z konferencją okolicznościową. W niedzielę po poł. po cenach popular. „Klaudjusz", o godz. 8 wiecz. „Wieczór listopadowy". O godz. 12 w poł. VII poranek dramatyczny: „Warszawianka" St. Wyspiańskiego, Prelegent Adam Grzymała — Siedlecki, Recytacja ilustrująca: p. p. Dunikowska, Leszczyc i Pilarski.

Komunikaty.

Zebranie miesięczne czeladzi rzeźniczych odbędzie się w niedzielę dnia 5-go grudnia o godz. 4-ej popoł., w domu przy ul. Milsza 46.

O liczne zebranie prosi

3804 Zarząd.

Podziękowanie.

Niech mi wolno będzie choć tą drogą wyrazić słowa uznania i wdzięczności człowiekowi nieocenionej wartości panu Dr. Smoleńskiemu, który niósł swą pomoc bezinteresownie i czynił wszelkie wysiłki, aby uratować męża mego Stanisława Gabrysiewicza i jako czujący człowiek niósł mnie zbolałej słowa pociechy i prawdziwego współczucia. Za co przesyłam z głębi serca Bóg zapłać. Marja Gabrysiewiczowa. 3810

Odczyt.

Sekcja pedagogiczno-odczytowa w sobotę, d. 2 grudnia o godz. 7-ej wieczorem urządza w lokalu związku nauczylskiego (Andrzeja 4) posiedzenie naukowego, na którem red. Konrad Fiedler wygłosi odczyt „O Górnym Śląsku"

Żal.

Kazimierz Laskowski napisał swego czasu wierszyk o chłopie, który na pogrzebie żony upatruje już przyszłej towarzyszki życia biorąc w pierwszym rzędzie to, czy „wymiar u mej nikiej u nieboszczki". Chodzi mu bowiem, by przyodziewek „starczył na długo— z pierwszej na drugą". Tego praktycznego i pozbawionego sentymentalizmu chłopa polskiego przewyższył stanowczo pewien „businessman" amerykański, który zamieścił w dzienniku następujący inserat: „Mam zaszczyt zawiadomić wszystkich przyjaciół i znajomych że droga moja żona zmarła wczoraj przy urodzeniu syna, dla którego szukam zdrowej mamki. Jednocześnie poszukuje przystojnej, młodej towarzyszki życia z posagiem 20.000 dolarów, która zechciałaby mi pomagać w prowadzeniu mego solidnego sklepu z bielizną, gdzie obecnie odbywa się wyprzedaż po najniższych cenach z powodu zmiany lokalu. Sklep będzie przeniesiony do specjalnego gmachu w 12 Alei N. 174 Tamże do wynajęcia wspaniałe lokale sklepowe."

Trudno naprawdę w jednym interesie zgromadzić więcej informacji.

„G. Krak."

Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDU WALKI Z LICHWĄ.

W wykonaniu rezolucji Sejmu z d. 2 lipca r. b. Urząd walki z Lichwą złożył Sejmowi sprawozdanie z pierwszego okresu istnienia t. j. za czas od 11 stycznia 1919 r. do 31 marca 1920 roku.

W okresie tym Urząd Główny (w Warszawie) wraz z 20 oddziałami na prowincji toczył energiczną walkę z paskarzami, czego czego dowodzi, iż w przeciągu tego czasu wszczęto 75.661 spraw, z czego rozstrzygnięto do chwili układania sprawozdania 55,937 spraw. Specjalnie w Warszawie Urząd Walki z Lichwą dokonał w tym okresie 12,034 rewizji, z których 9,307 t. j. 78 proc. uwieńczonych było wykryciem magazynów, nadużyć paska i t. p., spraw zaś w samej Warszawie wszczęto 15,080, z czego rozstrzygnięto 14,174 t. j. 93.9 procent.

Z tych 15,080 spraw warszawskich przeszło 30 proc. wytoczonych zostało rozmaitego typu hurtownikom i potentantom paska, a że wedle dotychczasowych obliczeń, panowie ci stanowią około 15 proc. kupiectwa, dowodzi to, że Urząd Walki z Lichwą pilnie ich śledzi i zadaje kłam twierdzeniu o specjalnem faworyzowaniu wielkich ryb paska. Toż samo opowieści o celowem prześladowaniu żydów nie znajdują potwierdzenia w statystyce spraw, gdyż mimo faktu, że prawie 80 proc. handlu znajduje, się w rękach żydowskich, sprawy wytoczone żydom wynoszą zaledwie 54.5 proc. ogólnej liczby.

Pod względem finansowym Urząd walki z Lichwą należy do urzędów czynnych, przynoszących skarbowi zysk w kwocie 3,340,452 mk. w bieżącym zaś roku Urząd kilkakrotnie pokrył swój budżet przez wielomiljonowe konfiskaty towarów, przez poważne grzywny, nakładane na wielkich spekulantów i przez wykrywanie nadużyć przy rozmaitych dostawach państwowych. Urząd Walki z Lichwą zatrudnia obecnie w całej Polsce (za wyjątkiem byłej dzielnicy pruskiej) z górą 1 tysiąca ludzi.

— — — Teatr — — —

„BAGATELA"

w gmachu teatru „SCALA"
Cegielniana 18.
pod dyrekcją M. Tarłowskiego.

Dziś i dni następnych — Program № 6 !
(R. Gierasieński, Sew. Michałowski, Helena Rinas, Mila Kamińska, Lola Patroni, Barbara Saraczyńska, Jana van Roy, Janina Wagińska, M. Zanillo, Kaz. Beroński, E. Bodo, oooooooo Miecz Dobrowolski, A. Górecki, M. Tarłowski, Z. Ulias. oooooooo

Aktualna - satyryczna rewja łódzka „O. HOPKINSON, król bostonu i czwar - ocału" R. Gierasieński w li. tytuł. ro

nap. Władysław Polak, muzyka różnych kompozytorów; rozpocznie część koncertowa.

Ogłoszenie.

Posiadacze karty żywnościowej okresu 127-go (listopad) uprawnieni będą do nabycia w przyszłym tygodniu **300 gramów cukru białego na podstawie odcinka Nr. 7.** odcinek № 1 na mąkę realizowany będzie do wtorku, dnia 7 grudnia włącznie—poczem wszystkie odcinki 127-go okresu z wyjątkiem 7-go na cukier tracą swą wartość.

Karta 128-go okresu za grudzień uprawnia do nabycia

1 funta soli białej na podstawie odcinka Nr. 3
1 „ „ ciemnej „ „ „ „ 4
2 „ chleba „ „ „ „ 7
2 „ „ „ „ „ „ 8

MAGISTRAT
Komitet Rozdziału Chleba i Mąki

Łódź, dnia 2 grudnia 1920 r. 3811-1

Gwoździe, Drut Sruby, Nity,
Hufnale, Hacele i Podkowy
POLECA:
„Elikor" S-ka Akc. Handl: Przem,
Ł. J. BORKOWSKI
sklep ul. Piotrkowska Nr. 48. tel. 84,
3793-1

Tartak H. Schwartza

ul. Henryka 10. Rzgowska 107 na prawo
Przyjmuję wszelkie zamówienie na drzewo budulcowe
Na składzie I gatunku deski stolarskie dębowe, grabowe, bukowe, olszowe, brzezinowe, topolowe i budulcowe!
3802-

Z powodu wyjazdu

dom do sprzedania w śródmieściu z wodociągiem zlewem i gazowem oświetleniem kilka sklepów przy tramwaju. Wiadomość Nowy Rynek 2 m. 6 u p. Marcinkowskiego. 3796-3

Kupuję

biżuterję, brylanty, i złoto srebro platynę
zegarki, płacę ceny najwyższe
LUBKA
SIENKIEWICZA 20 m, 16
part., ost. wejście. 3813—4

Wileńska dyrekcja kolei Państwowych

nabędzie kocioł parowy wodnorurkowy o powierzchni ogrzewalnej 150 metr. kw. na 10 atm: roboczego ciśnienia z kompletną armaturą, potrzebną dla eksploatacji kotła.

Miejsce dla kotła szerokość 5 metr. długość 8 metr. i wysokość 4 metr.

Oferty na powyższą dostawę ze szczegółowym opisem kotła i armatury, należycie ostemplowane, należy przesłać do wydziału Zasobów Dyrekcji Wileńskiej w Siedlcach do dnia 15 grudnia r. b. 3813-1

Dla SMOLARNI.

Stara Karpina, niewykopana, kikanaście tysięcy metrów, do sprzedania.

BUSECKI
Zawadzka 5.
3783—1

Instrumenty Muzyczne

wszelkiego rodzaju
reperuje się dobrze i fachowo u Alfreda Lessiga Nawrot 22 na składzie wielki wybór nowych i starych instrumentów po cenach nizkich 3809 1

NA GWIAZDKE
po cenach hurtowych

płótna, flanele cajgi, plusze, szewioty, korty. Chustki zimowe i fantazyjne, poleca firma
Aleksander Strawczyński i S-ka
Piotrkowska 34. 3756-4

Prenumeratę i za ogłoszenia
do „ROZWOJU"
na WIDZEWIE przyjmuje
— — księgarnia — —
„Płomyk"
3631 Rokicińska 93.

Żołnierz ochotnik

posiadający 3 kl. wykształcenie i praktykę biurową działu korespondencyjnego oraz umiejący pisać na maszynie poszukuje pracy biurowej. Łaskawe oferty do „Rozwoju" pod I A. J. 3818—2

Stefan Królikowski zagubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 12410—3

Nowakowska Aniela zagubiła legitymację celebową na 3 osoby i 5 kartki teraźniejszego okresu. 12413—1

Promińska Ewa Fijałkowska 15 zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 12414—3

Dylikowski Stefan Kilińskiego 198 zagubił dowód osobisty wyd. w Łodzi. 12426—3

Wacław Bartoszewski zagubił kartę naftową Częstochowska №22. 12417—1

Katarzyna Bartoszewska zagubiła kartę naftową Zarzew №36. 12418—1

Kowalskiej Paulinie skradziono paszport niemiecki, wyd. w gm. Iaski, powiatu Wrocławskiego. 12420—3

Pawlicki Jan Brzezińska 118 zagubił paszport tymczasowy wyd. w Koninie. 12425—3

Sulimierska Pelagia Łucja, zagubiła paszport niem. wyd w Lublinie. 12428—3

Darnowska Marja Rybna 5 zagubiła paszport rosyjski wyd. w Brzezinach. 12432—3

Śledzińska Jadwiga Piotrkowska 192 zagubiła paszport niemiecki wydany w Trzebierzewie powiat Łoków. 12459—3

Zagubione zostało świadectwo z ukończenia 7-iu klas gimnazjum pana Brauna w Łodzi w roku 1918, wydane na imię Hugo Hausmana, uprasza się o zwrot takowego do administracji Rozwoju. 12440—3

Świątek Bolesław Żabia 17 zagubił kartę rejestracji wyd. w Łodzi.

Kaźmierski Marek, Łowicz zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi, patent na dewocje kramarskie i kartę powołania wydane w Łowiczu. 12294—1

Chadzyński Mieczysław, Emilji 42, zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 12303—1

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAA MEBLE sprzedaje Sienkiewicza 59 m 25 ofi II wejście II piętro 00

A.A.A.A. Obrączki ślubne duży wybór, wszystkie fasony gwarancja za złoto, pierścionki, kolczyki, zegarki, najtaniej sprzedaje. Sklep Polski. Jan Placek, Brzezińska 10 przy sklepie zakład reperacyjny. 11754—19

A.A.A. Kupuję futra, zakiety karakułowe, fokowe, garderobę, bieliznę, dywany, meble maszyny do szycia, płacę najlepiej. Wólczańska 43, Chrzanowicz. 7572—00

A.A. Meble sprzedaję: szafy, łóżka, stoły, krzesła, oraz kompletne urządzenie sypialek stołowych itp., Przeździecki, Piotrkowska 10ª. 12186—5

A.A. Meble różne dębowe sprzedam tanio, Sienkiewicza 59, m. 21, ofic., II wejście, pierwsze piętro na prawo 12510—2

A.A. Podarunki na Gwiazdkę 200 mk. gotowa spódniczka, welury we wszystkich kolorach na damskie płaszcze, męskie trykoty bardzo tanio. Kilińskiego 40, m 10. front, II piętro. n w ś c p 12535—23

A.A. Kupuję meble, dywany garderobę, futra, bieliznę różne sprzęty domowe. Płacę najlepiej. Benedykta 28 m. 15, parter Łaznyk. 12347—29

A! Łóżka, materacę szafę, otomanę, bieliźniarkę, stół, krzesła, biureczko, różne drobiazgi sprzedam tanio. Piotrkowska 261 m. 4 front. 12102—3

A. Łóżka, szafy, otomane, leżankę, umywalnię, biurko, bieliźniarkę, kredens stół krzesła sprzedam. Piotrkowska 223-3. 12203—4

Stół rozsuwany dębowy i maszynę Singera sprzedam. Brzezińska 134, m. 1. 12307—1

Suka wyżlica do polowania do sprzedania, Cegielniana 62, ul gospodarza. 12310—1

FORTEPIAN firmy Lipskiej „Blüthner" w zupełnie dobrym stanie, krótki do sprzedania, Konin, Główny Rynek 41. 12292—1

Bryczki najnowszych fasonów: powozy, landa na gumowych kołach, bryki towarowe, homonta angielskie i szory, rolwagi, wozy sprzedam, Kilińskiego 23 Dembowski. w p n w c s 12350—4

Duża resorka do sprzedania. Wiadomość: Pańska 7, w sklepie chrześcijańskim. 12321—1

Meble z 5-ch pokoi sprzedam. Piotrkowska 189-9. 13279—4

Sprzedam dom w Śródmieściu Wiadomość u właściciela domu Lutomierska 14 lub Żabia 10. 12329—1

Sprzedam dom murowany przy podmiejskim przystanku tramwajowym i dom za miljon i pięćdziesiąt tysięcy marek, oraz dwa place rogowe. Wiadomość: Targowa 16, jadłodajnia. 12249—1

Lornetka polowa 10 krotna do sprzedania. Konstantynowska 5, m. 5, (od 6-8). 13276—1

Żyrandol elektryczny tanio sprzedam. Piotrkowska 275, m. 32. 12262—2

Kupię dubeltówkę w dobrym stanie. Uprasza się zgłaszać od godziny 6-8 wieczór. Górny Rynek 5 | 6, m. 14. 12466—1

Sklep spożywczy z powodu wyjazdu sprzedam Ul. Sławiańska 25. 12407—1

MEBLE Najtańsze z 6 fol Największy wybór Sypialnie, jadalnie, gabinety, kuchnie pojedyńcze szafy, biurka, stoły, łóżka krzesła, otomany i szezlągi do spania, oraz materace poleca: Chrześcijańska Składnica mebli pod firmą: „JARMARK ŁÓDZKI" Piotrkowska № 44, pierwsze piętro, front. 12375—9

Poznań-Pomorze-Kresy Wschodnie! Mam do sprzedania olbrzymi wybór majątków ziemskich, domów, willi, młynów, hoteli, aptek, interesów handlowych wszelkiego rodzaju maszyn itp. Kaucjonowany Dom Handlowy, Taszycki, Łódź, Piotrkowska 93, Bydgoszcz, Chrobrego 8, (Schleinitzstrasse, telefon 780. 12456—4

Wozy do sprzedania perokonne mogą służyć do przewozu i kilkaset pud. ładunków. Folwark Rokiciny, ziemi Piotrkowskiej, dzierżawca, kolej i poczta na miejscu. 12385—1

Łóżka, stoły, szafy, krzesła, bieliźniarki sprzedaje najtaniej. Piotrkowska 101, Korczak 12575—1

PALTA damskie, męskie pańskie i chłopięce od mk. 700. Ubrania męskie od 2000 i wyżej, dziecinne od mk. 201. Obuwie spodnie koszule, kalesony, spódniczki damskie, bielizna ciepła towary łokciowe, switry, kołdry, chustki poleca chrześcijańska składnica towaru pod firmą: „JARMARK ŁÓDZKI" Piotrkowska 44, I-sze piętro.

UWAGA: ubrania i palta na zamówienia z własnych materjałów. 12576—9

Dom murowany, 2 piętrowy, ogród owocowy, 50 drzew sprzedam zaraz tanio. Zobaczyć Rzgowska 53, sklep spożywczy. 12579—1

Sklep spożywczy, tanie okna i drzwi do sprzedania. Poprzeczna 6, przy Rzgowskiej. 1458—1

Meble sprzedaję najtaniej Orla 25, stolarnia. 12401—2

Kupuję meble, dywany, maszyny do szycia. Wólczańska 43 Chrzanowicz. ś p n w 12374—17

Sklepowe urządzenie sprzedam Kilińskiego 193 m. 1 Goss. 12405—1

Sprzedam bar piwny wyjeżdżam na Kresy Zielona 33. 12407—1

Do sprzedania kredens i otomana, Podleśna 8, u gospodarza. 12409—1

Koń z wozem do sprzedania. Lutomierska 40, Chojnacki. 12415—2

Sklep spożywczy do sprzedania, Gubernatorska 39. 12416—3

Okazyjnie sprzedam: żakiet pluszowy damski, kolczyki złote, tużurek, marynarka, samowar. Juljusza 4, m. 11. 12424—1

SPRZEDAM 2 ubrania męskie wizytowe w bardzo dobrym stanie. Orla 5, m. 7. 12427—2

Pianino w dobrym stanie, firmy „Gerarda" sprzedam. Górny Rynek 6, wiadomość u stróża. p n w. 12434—3

Pies wilczej rasy jest do sprzedania. Wiadomość: Milsza 31 sklep kolonjalny. 12435—2

Do sprzedania domy od 80 tysięcy do 5,000,000. Wiadomość: Ul. Rzgowska 49, m. 9, I p Zastać można rano od 8, do 11, popołudniu od 5. 12437—2

Do sprzedania majątek ziemski, 8 włókowy z inwentarzem żywym i martwym, budynki murowane, cena 3 ½, miljona mk. Wiadomość: Ul. Rzgowska 79, m. 9, I p., Maciaszek i Kotkoski. 12438—2

Różne

Akuszerka Nowakowska, mieszka, Dzielna 34, m. 18. 12481—6

Kinematograficzne urządzenia różnych systemów wszelkie części i przybory takowych poleca: Wypożyczalnia film kinematograficzych „Merkur" Łódź Piotrkowska 8, n w n ś 12241—3

P. Złodzieja uprzaszam o zwrot do redakcji Rozwoju skradzionych mi w pociągu Łask Zduńska-Wola dnia 25 listopada, świadectwo Pożyczki Odrodzenia № 234948, 0312492, 0312493, 2402, oraz wszystkich innych dokmentów. Jednocześnie unieważniam powyższe świadectwa i dokumenty wystawione na moje nazwisko do dnia 25 listopada 1920 r. Leon Kopecki. 12578 1

Przepisywania na maszynach polskiej i rosyjskiej nauka pisania za dyktandem O. Kobylińska Piotrkowska 91 m. 8 1239—29

Zaginął pies wilczek młody. Odprowadzić za nagrodą Wólczańska 95 sklep. 12381—1

Uczeń 7-ej klasy gim. Fill. udziela korepetycji oferty proszę składać do administracji Rozwoju „7" 12370—1

Dnia 30 listopada zgubiono przy stacji tramwajów Pabjanickich w Łodzi paszport, kartę urlopowa oraz inne dokumenty osobiste na nazwisko Józef Sobkowski łaskawego znalazcę uprasza się o złożenie takowych do Redakcji Rozwoju za wynagrodzeniem 12404—1

Zaginęła książeczka odroczenia Stefanowi Gwałkiewiczowi z gm. Dmosin wydana w Tomaszowie. 12406—1

Potrzebny uczeń do kantoru z czteroklasowym wykształceniem Oferty pod „A Z" do adm. Rozwoju. 12372—1

Dziecko chłopczyk czterotygodniowy, niechrzczony do oddania na własność, wdowa Jurek, Główna 17. 12278—1

Pończochy i skarpetki wyrabia się z własnej i powierzonej przędzy wykończenie staranne tanio bo sam pracuje ul. St. Zarzewska 47 | 49 m. 14. lewa oficyna. —3

Przybłąkał się pies mały podpalany, czarny z numerkiem na szyi. Odebrać można za zwrotem kosztów, Wysoka 16, m. 53 IIp. oficyna. 1

Krawiec Polski Nagrodzony Dyplomem kroju Akademji Drezdeńskiej przyjmuje obstalunki ubiorów męskich i damskich okryć, zamówienia, wykonywa ściśle w oznaczonym terminie Ul. Zielona 10, A. Gramens. 12293—2

Przybłąkał się pies bury. Odebrać można St. Zarzewska 45, m. 49. 12287—1

Młoda inteligentna panienka biegle pisząca na maszynie, poszukuje posady maszynistki Oferty pod «Posada». 12308—1

W dniu 25 | XI, zaginął piesek kandel kudłaty, łatki czarne z białem. Proszę odprowadzić za wynagrodzeniem ul. Zawadzka 2, m. 3, róg Piotrkowskiej. 12315—1

Florjan Kołodziejczyk lat 58, umysłowo-chory, wyszedłszy z domu 17 listopada, dotychczas nie powrócił. Ktoby wiedział gdzie się znajduje uprasza się o zawiadomienie, ul Nowo Zarzewska 54 12 25—1

Poszukują dwie panienki pokoju umeblo anego zaraz. Oferty do adm. Rozwoju pod „Pokój". 12549—1

Potrzebny chłopiec do ślusarni od lat 16-u, zaraz. Główan 50. 2

Służąca do wszystkiego ze świadectwami, może się zgłosić. Srednia 31, od 1-5 u gospodarza. ś p n 12515—1

Tysiąc marek nagrody przeznaczam temu, kto wskaże lub odprowadzi psa wyżła białego w bronzowe łaty. Zgłosić się Kątna 17, m. 6, od 1 4 pp. 12314—2

Potrzebne uczenice do pracowni sukien Sienkiewicza 109, oficyna, od 1-2 g. 22538—1

Ochotnik zwolniony z wojska, poszukuje posady kancelisty lub rachunkowego. Ma długoletnią praktykę. Skończył 7-kl. realnej Szkoły w Moskwie. Oferty w Rozwoju 12344—1

Potrzebne dwie dziewczyny do kuchni-restauracji. Zgłaszać się, Dzielna 44 w bufecie. 12451—1

Panienka z 4-ro klasowym wykształceniem, umiejąca pisać na maszynie, poszukuje biurowej posady. Łaskawe oferty pod „Biuralistka". 12411—3

Udzielam lekcji angielskiego 30 mk. lekcji. Oferty proszę składać w red. Rozwoju pod „Tanio". 12412—2

Zaginął pies, foksterjer biały dn. 1 grudnia wieczorem. Odprowadzić za nagrodą, Piotrkowska 128, Magazyn Wiedeński. 12421—2

Zaginął pies buldog, bronzowy, czarne pręgi, uszy i ogon obcięte. Odprowadzić, Piotrkowska 182, m 5, do oficera. Nieprawy posiadacz ścigany będzie sądownie. 12419—1

Przyjmuje do roboty: kapelusze damskie i dziecinne, oraz podszywanie kołnierzy i mufek. Juljusza 4, m. 11. 12425—1

Inteligentna panienka poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w charakterze ekspedjentki, kasjerki, lub bufetowej Oferty proszę składać pod „S K" 12422—2

Uczenica IV kl. udziela korepetycji. Oferty proszę składać w adm. Rozwoju pod „Uczenica". 12423 2

Uczeń 6-ej klasy gimnazjum A. Zimowskiego, udziela korepetycji w zakresie trzech klas. Oferty proszę składać do adm. Rozwoju pod „Uczeń". 14523—2

Maszynistka poszukuje posady. Łaskawe oferty do Rozwoju sub „L G". 12431—2

Biegła maszynistka poszukuje pracy. Łaskawe oferty sub «Z. Z.» do Rozwoju. 12436—2

Przybłąkały się dwie kozy. Odebrać można za zwrotem kosztów. Wólczańska 221, Kuderski. 12420—3

Potrzebna zdolna krawcowa Główna 17, Antczakowa. 12433—1

Poszukuje osoby do reperacji bielizny, zajęcie od 3 do 8. Wiadomość: Przejazd 48, sklep galanteryjny. p n w 12442—3

Zagubione dokumenty

Zaginął paszport na imię Marji Jakubowskiej Przędzalniana 109 wydany z gm. Błaszki pow Kaliski. 12264—1

Waltisz Estera Lipowa 9 zgubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 12269—1

Matuszewska Katarzyna, N Łagiewnicka 12, zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 123 5—1

Stelzer Wilhelm zgubił dowód osobisty, wyd. w gm. Nowosolnia. 12306—1

Charząstowska Teodozja zagubiła paszport niem. wydany w Łodzi.

Matczak Sylwester i Juljanna zagubili paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 12316—1

Gępiy Józef zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi 12317—1

Zaginął paszport niemiecki w Łodzi Apolonji Zawadzkiej ul Poprzeczna №10. 12328—1

Znaleziono portfel w którym znajdowała się miljonówka i inne papiery odebrać można Leszno 5 m.16 Wężowski. 12322—1

Kolanek Władysław zagubił paszport rosyjski, wyd ny z gminy Skrzynno, p. Wieluńsk oraz kartę rejestracyjną wydaną w Łodzi 12326—1

Szmit Leokadja Grabowa 3 zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 12376—2

Skrzypkowska Jadwiga Zabickil zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łęczycy. 1 384—2

Borowskiemu Józefowi Wschodnia 95 skradziono paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 12389—2

Buksel Bolesław zgubił paszport niemiecki wyd w Łodzi. 12400—2

Zaginął paszport polski na imię Marjana Szczybiorek wyd. w Łodzi 12403—2

Kubiak Stefanja zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi 12332—1

Wiśniewski Józef Przykielnia 12 zagubił paszport polski wyd. w Łodzi książkę związku włókniarstego oraz fotografję żołnierza znalazcę proszę o zwrot 12336—1

Bankowskiemu Władysławowi Skradziono książkę zwolnienia i świadectwo na konia. 12341—1

Zginęła matrykuła Marji ala szczykówny ze szkoły p. Rętkowskiej i Macińskiej. 12345—1

Posiech Wincenty zagubił dowód osobisty, wyd. z gm. Wróblew pow Sieradzkiego, oraz kwit na kornet „C. B. z firmy Lessiga i 280 marek. 12355—1

Rychlewska Marjia Magdalena zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 12355—1

Jadąc tramwajem, skradziono mi portfel z pieniędzmi, wekslem na sumę 30.500 mk. płatny 15 lutego 1921 roku, wystawczy Aron Prósznowski na moje zlicenie. 2 kwity lombardowe №29, 502,292 994 weksie unieważniam. 12356—1

Wawrzonowskiemu Antoniemu skradziono w Skarbowości przy kasie portfel dowód osobisty wyd w gm. Czarnocin pozwolenie na browning, koncesję na sprzedaż papierosów, książeczkę członkowską ze związku restauratorów, kwity od butelek wódczanych Szczecińskiego przeszło 100 mk. 12353—1

Kaczmarek Adam zagubił paszport polski wyd. w Balicach. 12361—1

Bakalarz Władysława zagubiła paszport niemiecki, wyd w Łodzi. 12230—1

Zgubiono portfel z różnemi papierami i paszportem na imię Salomona Koblenca wydany przez Konsulat Łotewski w Gdańsku prosze oddać u S. Koblenca Pomorska 61. 12284 1

Mikołajczyk Marja Wólczańska 79 zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 12296—1

Owczarek Józef zagubił paszport rosyjski wyd w Łodzi 12299—1